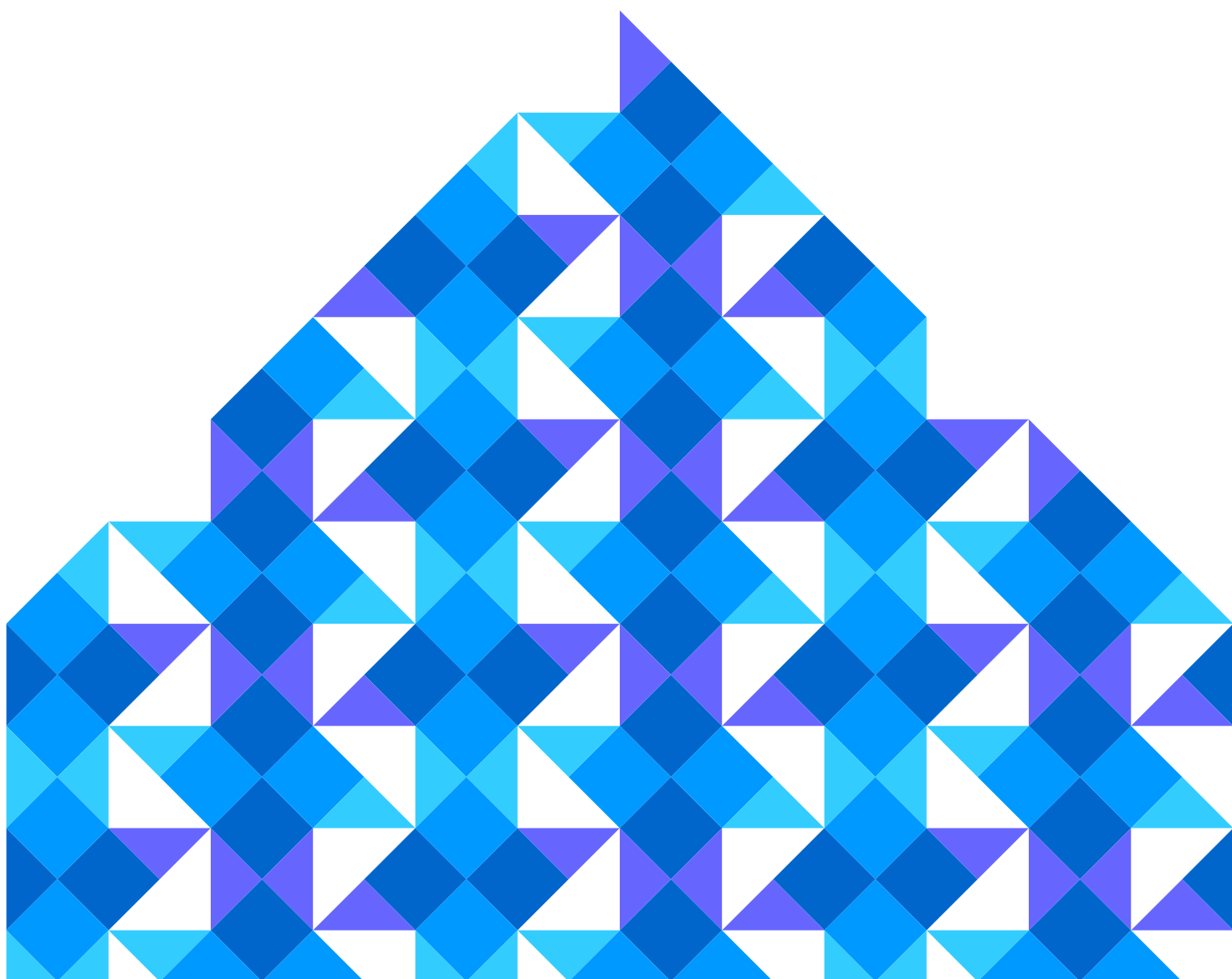

Redovisning av uppdrag att anordna seminarium under Sveriges ordförandeskap för EU:s råd 2023

Myndigheten för delaktighet arbetar med att främja, guida och stödja samhällets aktörer att genomföra sina uppdrag utifrån hela befolkningens behov och förutsättningar.

Myndigheten för delaktighet, 2023

Aktiviteter om funktionshinder under Sveriges ordförandeskap för EU:s råd 2023.

Nummer 2023:26

ISBN: 978-91-87883-97-2 (pdf)

Publikationen finns att ladda ner från myndighetens webbplats www.mfd.se.

Alternativa format kan beställas från Myndigheten för delaktighet.

E-post: info@mfd.se

Telefon: 08-600 84 00

Innehåll

Inledning	4
EU:s strategi för rättigheter för personer med funktionsnedsättning	4
MFD:s genomförande av seminariet	7
Kunskapsunderlag om strategier inför seminariet	7
Seminariet “Union of equality-disability rights and strategies”	8
MFD:s andra aktiviteter och samarbeten under ordförandeskapet ...	11
Seminarium under konferens om ekonomiskt våld.....	11
Seminarium under konferens om social inkludering och boende	11
Webbinarium om ledarskap, inkludering och personlig utveckling	12
Sidoevenemang under FN:s statspartsmöte om konventionen.....	12
Andra aktiviteter om funktionshinder under ordförandeskapet	13
Resultat	14

bemötas både i unionen som samarbetsorgan, dess politik samt på nationell nivå i medlemsländerna.

Målet med strategin är att säkerställa att personer med funktionsnedsättning i Europa, oavsett kön, ras eller etniskt ursprung, religion eller övertygelse, ålder eller sexuell läggning:

- kan åtnjuta sina mänskliga rättigheter,
- har lika möjligheter,
- har lika tillgång att delta i samhället och ekonomin,
- kan bestämma var, hur och med vem de bor,
- kan röra sig fritt i EU oavsett deras stödbehov,
- inte längre upplever diskriminering.

Områden

Strategin bygger på åtta områden:

1. Tillgänglighet – en möjliggörare för rättigheter, autonomi och jämlikhet
2. Att åtnjuta EU-rättigheter
3. Anständig livskvalitet och att leva självständigt
4. Lika tillgång och icke-diskriminering
5. Främja rättigheterna för personer med funktionsnedsättning globalt
6. Effektivt leverera strategin
7. Medvetenhet, styrning och mätning av framsteg

Aktiviteter och flaggskeppsinitiativ

Strategin omfattar sextiofyra aktiviteter varav sju mer omfattande flaggskeppsinitiativ som ska driva utvecklingen framåt. Mål och aktiviteter följs upp systematiskt.⁴ Arbetet leds och koordineras av generaldirektoratet för sysselsättning, socialpolitik och inkludering, enheten för inkludering och funktionshinder.⁵

Disability Platform

Under strategins sjätte område som handlar om att leverera strategin på ett effektivt sätt, finns ett av flaggskeppsinitiativen, Disability Platform. Plattformen inrättades 2021 och ersatte då den tidigare högnivågrupp som fanns för att diskutera och samarbeta kring funktionshinder. Syftet med plattformen är att stödja genomförandet av både EU:s strategi för funktionshinderspolitik och de

---

⁴ [Monitoring framework - Employment, Social Affairs & Inclusion - European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/employment_social/monitoring-framework-employment-social-affairs-inclusion)

⁵ [Persons with disabilities - Employment, Social Affairs & Inclusion - European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/employment_social/persons-with-disabilities)

nationella funktionshinderspolitiska strategierna. De som ingår i plattformen är medlemsländernas nationella kontaktpunkter för konventionen, organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning och kommissionen. Plattformen används bland annat som ett forum för utbyte av FN:s bedömningar av medlemsstaternas genomförande av konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.⁶

---

⁶ [Register of Commission expert groups and other similar entities \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/eu-external-communication/en/press_corner/default.do?id=EU-external-communication&storyId=1610202301001)

MFD:s genomförande av seminariet

Inledningsvis tog MFD fram en kunskapssammanställning om hur funktionshinderspolitiska strategier i ett antal europeiska länder har utformats. Detta utgjorde sedan ett underlag inför seminariet. Efter detta genomfördes seminariet i Bryssel den 27 juni, i anslutning till ett möte med medlemmarna i Disability platform som genomfördes den 26 juni.

I både förberedelser och genomförande, samarbetade MFD med enheten för funktionshinder och inkludering vid generaldirektoratet för sysselsättning, socialpolitik och inkludering (DG-EMPL). Inledningsvis samrådde MFD med kommissionen kring vilka exempelländer som skulle ingå i rapporten. Senare diskuterades programinnehåll och förslag till talare vid seminariet. Förutom kommissionen var även funktionshindersorganisationer involverade i form av European Disability Forum och Funktionsrätt Sverige.

Kunskapsunderlag om strategier inför seminariet

I syfte att få ett ökat kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan länder och organisationer tog MFD, inför seminariet, fram rapporten ”Disability rights, strategies and cross sectoral governance in Europe”.⁷ Rapporten syftade till att kartlägga vilka aktuella funktionshinderspolitiska strategier som vid tidpunkten fanns tillgängliga. En praktisk avgränsning blev att endast de strategier som på något sätt fanns tillgängliga på engelska kunde ingå. I den slutliga rapporten beskrivs EU:s strategi vid sidan om tre andra internationella exempel på strategier som bedömdes som särskilt intressanta för genomförandet av konventionen i Europa. Utöver detta presenterades aktuella nationella strategier och handlingsplaner från fjorton medlemsstater.

De olika strategierna sammanfattades utifrån följande fem teman:

- Fokusområden och generella åtgärder för inkludering.
- Integrering av internationella överenskommelser.
- Tvärsektoriell styrning, implementering och uppföljning.
- Involvering av organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning.
- Integrering av jämställdhets- och barnrättsperspektiv.

Med utgångspunkt i kartläggningen valdes fem nationella strategier ut. För dessa gjordes intervjuer för att fördjupa förståelsen om ett eller flera av de övergripande teman. Intervjuer genomfördes av nationella experter som rekryterades med hjälp av kommissionen genom Disability Platform eller via MFD:s nätverk.

---

⁷ [Disability rights, strategies and cross-sectoral governance in Europe - MFD](#)

Rapporten publicerades på MFD:s hemsida den 24 mars 2023.

Seminarieriet “Union of equality-disability rights and strategies”

Planeringen av seminarieriet inleddes hösten 2022 och Europeiska kommissionen accepterade inbjudan till att genomföra seminarieriet den 11 november 2022. MFD samarbetade i planeringsfasen med kontaktpersoner och experter från enheten för funktionshinder och inkludering vid generaldirektoratet för sysselsättning, socialpolitik och inkludering. Programinnehåll och förslag till talare utvecklades i dialog mellan MFD och DG-EMPL samt i dialog med European Disability Forum och Funktionsrätt Sverige.

Syftet med seminarieriet var att lyfta och medvetandegöra EU:s strategi om rättigheter för personer med funktionsnedsättning men också att stimulera ett effektivt kunskap- och erfarenhetsutbyte om olika aspekter av strategierna som är viktiga för genomförandet av konventionen. Barnrätts- och jämställdhetsperspektiven var två viktiga perspektiv som genomsyrade seminarieprogrammet.⁸

Seminarieriet genomfördes den 27 juni, i samband med årets andra möte för experterna i Disability Platform och i samma lokal i EU-kommissionens mötesbyggnad Charlemagne.

Seminarieriets upplägg och program

Seminarieriet inleddes av Europeiska kommissionens jämlikhetskommissionär Helena Dalli, statssekreteraren Minna Ljunggren och European Disability Forums ordförande Yannis Vardakastanis. Huvudtalare var Ana Peláez Narváez, ordförande för FN:s kommitté mot all diskriminering av kvinnor.

Seminarieriet var därefter indelat i tre sessioner och avslutades med en panel som reflekterade framåt om nästa steg för att uppnå de mål om jämlika levnadsförhållanden som konventionen och EU-strategin syftar till.

Innehållet i seminarieriet

En session handlade om behov och policy på europeisk nivå. En del i denna session tog upp skillnader i jämlikhet mellan personer med och utan funktionsnedsättning i Europa och hur strategier bäst kan användas för att överbrygga skillnaderna. Deltog gjorde Cathrine Naughton, direktör för European Disability Forum och Jonathan Elebjörk Wahlström, medlem i dess ungdomskommitté och generalsekreterare för Unga hörselskadade i Sverige.

---

⁸ [MFDs uppdrag inom EU-ordförandeskapet - MFD](#)

Efter denna del presenterades EU:s strategi om rättigheter för personer med funktionsnedsättning av Katarina Ivanković Knežević, direktör för generaldirektoratet för sysselsättning, socialpolitik och inkludering.

Under seminariet genomfördes två paneler med samtal om erfarenheter av att genomföra strategier på nationell nivå. De strategier som diskuterades var de fem exempel som beskrivits i MFD:s rapport. Erfarenheter diskuterades av representanter från både regeringsföreträdare och företrädare för personer med funktionsnedsättning i de aktuella länderna. I den första panelen medverkade Lettland, Sverige och Spanien och i den andra panelen Malta och Finland.

En tematisk session om demokratisk delaktighet och tillgängliga val genomfördes också med anledning av valet till Europaparlamentet som genomförs den 6–9 juni 2024. För att uppmärksamma och skapa möjlighet till kunskaps- och erfarenhetsutbyte kring detta aktuella tema genomfördes en panel om demokratisk delaktighet och tillgängliga val. I panelen som både innehöll presentationer och diskussion medverkade:

- Krzysztof Pater, vice president för Europeiska ekonomiska och sociala kommittén,
- Marie-Helene Boulanger, Head of Unit Democracy, Union Citizenship and Free Movement and Acting Director Directorate C: Rule of Law, Fundamental Rights and Democracy in the Directorate-General for Justice and Consumers,
- Alejandro Moledo, Deputy Director, European Disability Forum
- Armin Rabitsch, Chairperson, Election Watch EU samt
- Pirkko Mahlamäki, Finnish Disability Forum.

Den avslutande sessionen handlade om framtida steg för att uppnå den jämlikhetsunion som är syftet med EU:s strategi för personer med funktionsnedsättning. Medverkade gjorde:

- Malin Ekman Aldén, generaldirektör för MFD,
- Ana Peláez Narváez, Chair of the UN Committee on the Elimination of Discrimination against Women,
- Gunta Anca, Vice President of the European Disability Forum samt
- Katarina Ivanković Knežević, Director for Social Rights and Inclusion at the Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion.

Seminariet tolkades till flera olika nationella språk, internationellt teckenspråk, hade livetextning och sändes via EU-kommissionens webbsida.

Nätverksaktivitet i samband med seminariet

Kvällen före seminariet genomfördes en nätverksaktivitet dit samtliga deltagare från Disability platform samt talare och deltagare vid Sveriges seminarium om strategier var inbjudna. Malin Ekman Aldén, generaldirektör för MFD, Katarina Ivanković Knežević, direktör för generaldirektoratet för sysselsättning, socialpolitik och inkludering samt Yannis Vardakastanis, ordförande för European Disability Forum och International Disability Alliance, välkomnade gästerna och delade med sig av sina förväntningar inför seminariet.

Webbinarium om ledarskap, inkludering och personlig utveckling

I maj organiserade MFD på eget initiativ ett webinarium om ledarskap och förutsättningar för personlig och professionell utveckling i arbetslivet tillsammans med nätverket International Initiative for Disability Leadership, IIDL.¹³ Vid mötet medverkade deltagare från elva länder som har egen erfarenhet av att ha en ledarroll inom offentlig förvaltning eller civila samhället och som har en funktionsnedsättning. Bland annat diskuterades förutsättningar för karriärutveckling både från praktiska och sociala perspektiv. Under mötet lyftes EU-strategin och särskilt området "Leading by example – improving diversity and accessibility in the European Commission". Bland annat nämndes flaggskeppsinitiativ nummer sju, kommissionens nya HR-strategi. Strategin omfattar åtgärder för att främja mångfald och inkludering av personer med funktionsnedsättning. Bland annat har rekryteringsorganet European Personnel Selection Office, EPSO, en viktig roll i samarbete med andra rekryterande EU-institutioner.¹⁴

Sidoevenemang under FN:s statspartsmöte om konventionen

Huvudtema för FN:s sextonde statspartsmöte om konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning var "Harmonizing national policies and strategies with the CRPD: achievements and challenges". Under statspartsmötet organiserade Sverige ett sidoevenemang tillsammans med EU med utgångspunkt i huvudtemat som också låg väl i linje med innehållet för det planerade seminariet i Bryssel senare samma månad. Vid sidoevenemanget presenterades och diskuterades FN:s, EU:s och Sveriges funktionshinderspolitiska strategier och hur de bidrar till genomförandet av konventionen. Talarna representerade olika perspektiv från FN, EU samt nationellt och evenemanget var välbesökt.¹⁵

---

¹³ [\(10\) Beyond Accessibility: building leaders with disability in government and public sector roles - YouTube](#)

¹⁴ [Equal opportunities, Diversity and Inclusion | EU Careers \(europa.eu\)](#)

¹⁵ [Maximizing, understanding and monitoring the impact of disability strategies | Division for Inclusive Social Development \(DISD\)](#)

Andra aktiviteter om funktionshinder under ordförandeskapet

I slutet av mars organiserade European Disability Forum och Funktionsrätt Sverige en konferens om tillgänglighet och artificiell intelligens.¹⁶ Bland annat presenterade FN:s särskilda rapportör Gerard Quinn sin rapport om artificiell intelligens.¹⁷ Resurscentret AccessibleEU som är EU-strategins första flaggskeppsinitiativ presenterades och diskuterades.¹⁸

I samband med konferensen om social inkludering genomfördes ett möte med Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, KST. Under mötet diskuterades kommissionens arbete och ländernas inställningar till Disability Card som är ännu ett flaggskeppsinitiativ i strategin. Under det svenska ordförandeskapet har förslaget diskuterats på nationell och EU-nivå och ett lagförslag förväntas presenteras under hösten.¹⁹

I maj arrangerade Diskrimineringsombudsmannen ett seminarium om jämlikhetsdata som ett sätt att motverka diskriminering.²⁰

Under ordförandeskapet har flera möten anordnats om kriget i och återuppbyggnaden av Ukraina med särskilt fokus på barnens situation. I mars besökte socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall Ukraina²¹ och i början av juni hölls ett högnivåmöte om hur barns rättigheter och trygghet kan säkras.²²

---

¹⁶ [Steps for an accessible, disability-inclusive future: our conference in Sweden - European Disability Forum \(edf-feph.org\)](https://www.edf-feph.org/)

¹⁷ [A/HRC/49/52: Artificial intelligence and the rights of persons with disabilities - Report of the Special Rapporteur on the rights of persons with disabilities | OHCHR](https://www.ohchr.org/en/hrbodies/hrc/interim-reports/interim-report-49-52)

¹⁸ [European Accessibility Resource Centre AccessibleEU - Employment, Social Affairs & Inclusion - European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/equality/european-accessibility-resource-centre-accessibleeu)

¹⁹ [EU disability card - Employment, Social Affairs & Inclusion - European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/equality/eu-disability-card)

²⁰ [Dags för vår konferens om jämlikhetsdata under Sveriges EU-ordförandeskap | DO](https://www.dokumentation.se/2023/04/dags-for-var-konferens-om-jamlikhetsdata-under-sveriges-eu-ordforandeskap)

²¹ [Minister for Social Services Camilla Waltersson Grönvall visits Ukraine \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/equality/minister-for-social-services-camilla-waltersson-gronvall-visits-ukraine)

²² [High-level meeting on Protecting Children: EU support for Reconstruction and Reform of Ukraine's Child Protection System \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/equality/high-level-meeting-on-protecting-children)

Resultat

EU:s strategi om rättigheter för personer med funktionsnedsättning har uppmärksammats i flera sammanhang under det svenska ordförandeskapet för Europeiska unionens råd 2023. Inom ramen för olika evenemang och möten har samarbete och dialog skett kring flera av strategins områden. Några exempel är Disability platform, Disability Card, AccessibleEU och HR-strategin.

MFD har organiserat seminariet om funktionshinderspolitiska strategier i enlighet med uppdraget. Seminariets 120 fysiska platser fulltecknades snabbt och ytterligare 470 deltagare från nitton länder följde seminariet online. Sändningen spelades in och ligger sedan genomförandet publicerad på kommissionens webbplats.²³ Genom ett bra samarbete med centrala aktörer kunde ett relevant innehåll utvecklas. Seminariet finns också inspelat och tillgängligt på kommissionens webbplats för de som inte hade möjlighet att vara med.

I samband med statspartsmötet för konventionen i juni organiserades ett sidoevenemang om FN:s, EU:s och Sveriges funktionshinderspolitiska strategier.

Rapporten om funktionshinderspolitiska strategier som publicerades kan också användas i det fortsatta arbetet.

Under Spaniens ordförandeskap för Europeiska unionens råd under det andra halvåret av 2023 är rätten att delta i allmänna val en prioritet. Panelen om detta tema under Sveriges seminarie blev ett viktigt inspel till diskussionen på europeisk nivå. Spanien har efter seminariet i Bryssel bjudit in Sverige till dialog för fortsatt samarbete kring temat för tillgängliga val och demokratisk delaktighet.

Under det kommande belgiska ordförandeskapet 2024 kommer frågan om nationella strategier att vara högaktuell. EU-kommissionen kommer att utvärdera utvecklingen i implementeringen av strategin. Utvärderingen omfattar även EU-kommissionen som stödfunktion för länderna i fråga om nationella strategier. Aktiviteter, material och möjligheter till kunskaps- och erfarenhetsutbyte som har genererats under Sveriges ordförandeskap ligger till grund för Belgiens planering av ett seminarium i mars 2024.

---

²³ [List of sessions - Streaming Service of the European Commission \(europa.eu\)](#)